

De gardă-n noaptea de Crăciun

Traducere din engleză de
Florin Tudose

 Narator

POVESTI
REALE,
BINE
SCRISE

(Nu neapărat părinților mei, că oricum nu vor trece de prima pagină, dar cu speranța că mă vor reintroduce în testament.)

Editorii mei își doresc mult ca nici eu, nici ei să nu mergem la închisoare în urma publicării cărților mele. Pentru a ne asigura că evităm lucrul ăsta, numele, datele, informațiile personale și detaliile clinice din carte au fost modificate. În ultima carte am înlocuit toate numele reale cu numele unor personaje secundare din Harry Potter. Acum nu am mai făcut asta*.

---

* De data asta le-am luat din *Singur acasă*.

CUPRINS

introducere	13
primul crăciun	23
al doilea crăciun	43
al treilea crăciun	63
al patrulea crăciun	85
al cincilea crăciun	109
al șaselea crăciun	131
un ultim crăciun	153
un mesaj alternativ de crăciun	159
mulțumiri	163

introducere

Crăciunul e perioada aia din an cu multă beteală și miros de pin, când, fie că ne place sau ba, totul pur și simplu... se oprește. E o apocalipsă temporară, când normele de zi cu zi sunt înlocuite cu un coșmar de bună dispoziție și bune intenții, când, vreme de o săptămână ce pare să nu se mai termine, rutina zilnică e aruncată pe fereastră și înlocuită cu niște ritualuri compulsive bizare.

E perioada în care ești obligat să joci jocuri de societate împreună cu familia, cu acei străini-de-sânge pe care apoi îi eviți tot anul. Mănânci de parcă ai fi într-o competiție în care fiecare kilogram de carne sau de brânzeturi înfulecat te duce la nivelul următor. Și, pentru a face față maratonului tot mai extenuant de întâlniri față în față cu rudele, te complaci într-o aventură cu al-

Narator

13

coolismul, una cât se poate de murdară, nu vreun flirt nevinovat.

E o versiune stranie de viață, o realitate alternativă în care veselia e obligatorie și aparent realizabilă doar printr-o combinație de șarade, reflux de acid gastric, management al furiei și dureri de la prea mult zăcut pe canapea. Toate acestea sunt posibile – slavă pruncului Iisus – pentru că nu trebuie să muncim. Mă rog, *cei mai mulți* dintre noi nu trebuie să muncim în perioada asta.

Cei din prima linie a sistemului medical nu sunt invitați la crăpelnița prilejuită de ziua lui Hristos. Pentru personalul medical din lumea întreagă, Crăciunul e o zi ca oricare alta.

Crăciunul, această sărbătoare care apare în calendar o dată pe an – să-mi bag picioarele, mai bine –, aduce cu sine o porție generoasă de drame spitalicești. Răcelile sezoniere și pneumonia țin în priză echipele de pe Secția de Afecțiuni Respiratorii, norovirusul și toxiinfecțiile alimentare fiind invitații speciali ai medicilor de la Gastro. Endocrinologii își extrag pacienții din comele diabetice induse de plăcinte, iar saloanele de ortopedie sunt pline de vârstnici care, în urma baletului pe gheață, vin cu șoldul sfărâmat de parcă ar fi fost un pachet de biscuiți.

Unitățile de Primiri Urgențe ale spitalelor sunt mai agitate decât fermele de păsări: ochi învinețiți de dopuri de șampanii explodate, în loc să fie deschise normal, brațe despicate de table ruginite și capete de copii pline de cucuie în urma alunecării în viteză pe scări în cutiile de cadouri. Ca să nu vorbim despre electrocutările generate de instalațiile de pom, de oasele de curcan blocate în trahee și de degetele pe care unii și le amputează în timp ce toacă păstârnac. Cât despre incidentele care implică condusul în stare de ebrietate, acestea te fac cu capul, adesea la propriu.

După care, odată ce dinamica vieții de familie ajunge în punctul critic – de regulă undeva între discursul reginei și serialele de noapte – începe negreșit carnagiul. Stârnite de licorile Crăciunului și de magia vâscului, *crimele pasionale* apar ca duhul din lampă, unul cam violent, în sufrageriile din toată țara, iar cuțitele încă unsoase de la friptură își găsesc drum în cel mai apropiat unchi rasist.

Eu mi-am petrecut mare parte din cariera medicală în Secțiile de Obstetrică și Ginecologie. Femeile în travaliu nu-și permit să stea câteva zile acasă în speranța că „se fac bine”, iar sub influența lichiorului de ouă sporesc cazurile de obiecte ajunse în diverse orificii din care nu mai pot ieși.

Apoi urmează cazurile cu adevărat triste. Cum ar fi obiceiul anumitor familii burgheze de a-și abandona bătrânii în ajun – la spital sunt aduși vârstnici neputincioși sau infirmi cu niște simptome care mai de care mai vagi, adică niște făcături, doar pentru că familiile lor vor să petreacă strașnic zile-n șir, fără să-și bată capul cu părinții.

Împinși la marginea prăpastiei de reclamele John Lewis, de aroganțele de pe Instagram și de acel teribil cântec în care Paul McCartney insistă că lumea pur și simplu are parte de un Crăciun nemaipomenit, multor pacienți li se pare imposibil de îndurat această perioadă din an și apelează la serviciile noastre de sănătate mintală, criminal subfinanțate. Niciodată nu există un moment potrivit pentru a pierde pe cineva drag, desigur, însă este cu atât mai tragic când trebuie să treci prin această suferință în perioada sărbătorilor, înconjurat de o atmosferă opresivă de veselie globală.

Ca-n fiecare an, criza medicală din sezonul de iarnă ajunge pe bună dreptate pe prima pagină a ziarelor, dar în perioada sărbătorilor – de teamă ca nu cumva să-i zgândăre pe consumatorii de tărie –, presa închide ochii la știrile medicale, alimentându-ne cu povești drăguțe și relaxante despre un urs polar care a făcut o tumbă în față sau despre

o odraslă regală cărată la biserică în țoale tivite cu blană. Doar că, așa cum nu devenim invizibili doar pentru că ne acoperim ochii cu palmele, nici pacienții nu dispar ca prin minune, iar ambulantele se adună în fața Unităților de Primi Urgențe precum tirurile cu marfă în vămi. Iar personalul medical e și el la posturi, pentru că vocația e mai importantă decât vacanța. Aici nu există rezerve și nici vreo flotă de mașinării inteligente care să le permită angajaților din domeniul medical să-și ia câteva zile libere. Nici pomeneală – cei 1,4 milioane de angajați ai Sistemului Național de Sănătate își organizează gărzile și prestează un număr absurd și complet antisocial de ore de muncă pentru a se asigura că toți ceilalți traversează cu bine trecerea dintre ani.

Din cele șapte zile de Crăciun câte am prins ca medic, am fost de gardă în șase dintre ele. Asta s-a întâmplat dintr-o serie de motive, totul degenerând într-o furtună perfectă. În primul rând, toată lumea a presupus că eram evreu, deci că nu m-ar deranja din cale-afară să muncesc în cea mai puțin evreiască zi a anului. Ca să fiu sincer, presuposiția lor era adevărată, *eram* evreu și încă mai sunt. Cel puțin dacă privim lucrurile din punct de vedere formal. Sunt genul de evreu care

face brad de Crăciun și care nu merge la sinagogă. Ba mai mult, mă credeți sau nu, a trebuit să caut pe internet cum se scrie corect „sinagogă”. Ah, și nu cred în Dumnezeu, ceea ce înțeleg că e un numitor comun al practicantilor mai serioși. Cu toate acestea, pentru colegii mei am fost suficient de evreu încât să sacrific maratonul anual de 24 de ore de mâncare și televizor pentru cauza nobilă a binelui comun*.

În plus, nu aveam – și încă nu am – copii. Și cum Crăciunul este o sărbătoare dedicată copiilor, medicii cu familie fac pe naiba-n patru ca să-și ia liber. Nu am fost niciodată invidios pe ei, deși recunosc că mi-a trecut prin minte să-mi inventez și eu o progenitură. Însă prețul ingrat al reproducerii *reale* ar fi fost probabil prea ridicat, stresant și ineficient pentru recompensa de a consuma varză de Bruxelles în aceeași zi cu restul lumii.

Data fiind natura peripatetică a pregătirii unui medic junior, fiecare Crăciun m-a prins în alt spital, deci n-am putut să mă folosesc de scuza că muncisem și cu un Crăciun înainte. Ar fi fost ca și cum aș fi refuzat să le fac eu cinste amicilor cu primul rând de băuturi pe motiv că făcusem cinste și

---

* Apartenența mea evreiască nu m-a ajutat să pot să lipsesc de la muncă în toate zilele de sâmbătă. Dacă vorbim de persecuții.

cu o săptămână înainte, dar la o întâlnire cu alți prieteni. Într-un bar din altă localitate.

Mi-ar fi fost mai ușor, desigur, dacă m-aș fi agitat măcar cu programarea gărzilor – cei care se ocupă cu asta beneficiază de regulă de niște gărzi suspect de ușoare. Din păcate nu m-am descurcat niciodată cu tablele colorate, astfel că prețul plătit de organizatori pentru acest privilegiu mi s-a părut că nu merită. Am preferat să-mi petrec timpul liber – și așa restrâns – împreună cu partenerul meu, evitând conversațiile telefonice țâfnoase cu colegi care se simt nedreptățiți și bătăile de cap cu erorile de tip #VALUE! din Excel. Pe lângă asta, chiar dacă reușești să fii liber de Crăciun, aproape sigur te trezești de gardă în a doua zi de Crăciun sau în ajunul Anului Nou. De Crăciun, spitalele încearcă să reducă la minimumul necesar personalul, dar cum „minimumul necesar” înseamnă pur și simplu varianta cea mai fericită a unei zile normale de lucru, e greu să sesizezi vreo diferență reală.

În cele din urmă, cineva trebuie să facă și gările nasoale și nimeni nu poate să le evite la nesfârșit pe toate. Șansele ca un medic junior să fie liber o săptămână întreagă de Crăciun sunt egale cu șansele de a dispune de suficienți bani încât să

Narator

20

Adam Kay

sorbi cocktailuri pe bază de vodcă în timp ce lăncezești în aceeași piscină cu Bernie Ecclestone sau cu Jeremy Hunt. Pe o insulă privată în Atlantic.

Urmează, așadar, să citiți jurnalul zilelor mele de Crăciun petrecute la muncă, încercând să extrag prunci sau globuri de brad din diverse locuri în care au rămas înțepenite*. Dar nu au fost experiențe într-un tot neplăcute. Măcar că mi-au furnizat scuza perfectă pentru a nu petrece acele momente cu familia.

---

* În prima mea carte, *O să vă cam usture*, [traducere de Cristian Ionescu, Publica, 2018 - n.r.], am omis anumite lucruri pe criteriile „prea dezgustător” sau „prea crăciunesc”. În cartea de față tocmai pe aceste aspecte mă voi concentra.

primul crăciun

Fix de Crăciun, iată și eu pe la Urologie

*Unde puțe accidentate apar pe bandă
rulantă - vai mie*

Luni, 20 decembrie 2014

În general, în perioada asta a anului, pacienții au pe noptieră și pe pervazul ferestrei mai multe felicitări care le urează în cor Însănătoșire Grabnică și Crăciun Fericit!

Camera pacientului CG, aflat în recuperare după o rezecție de intestin, pare desprinsă dintr-un magazin specializat în felicitări și papetărie.

La vizită, rezidentul-șef începe senin cu „Cineva de aici e foarte popular!” cu o fracțiune de secundă înainte de a mă apleca spre urechea lui pentru a-i spune „Cineva de aici tocmai și-a pierdut soția...”.*

* Iată rangurile medicale și corespondentul lor într-o gospodărie, așa cum apar în *Book of Household Management*, cartea doamnei Beeton, publicată în 1861:

Stagiar – Spălătoreasă/ Îngrijitor la grajduri

Rezident – Fată în casă/ Grăjdar

Rezident-șef – Menajeră/ Portar

Medic specialist – Cameristă/Majordom

Medic primar – Stăpâna/ Stăpânul casei

În momentul ăsta, eu sunt îngrijitor. Conform autoarei manualului, spălătoreasa sau îngrijitorul de grajduri prestează munci prea slugarnice și prea murdare pentru ceilalți membri ai gospodăriei – o descriere ciudat de corectă. Leafa anuală a acestora varia între 5 și 12 lire. Ceea ce, din nou, e foarte aproape de situația noastră.

Miercuri, 22 decembrie 2004

Să vă zic o pățanie a-ntâia în haosul vieții de medic. Sunt încântat de povestea mea cu tânărul de 20 de ani care a ajuns la Primiri Urgențe din pricina unei costumații de Crăciun cel puțin jalnice.* Probabil că lui i s-a părut o idee nemaipomenită, dar a fost clar că nu s-a sinchisit să ceară și opinia unei persoane mai zdravene la cap. Pe scurt, s-a acoperit cu folie din aluminiu pe brațe, pe picioare, pe tot corpul, a decupat niște găuri pentru ochi și gură și s-a dus la petrecere costumat în curcan pus la cuptor. Câteva ore mai târziu s-a prăbușit mai uscat decât o felie de pâine uitată la soare. A avut nevoie de rehidratare intravenoasă.

Sunt absolut dezamăgit că nimeni nu se arată impresionat de povestea mea cu curcanul**. Unul dintre rezidenți, Frank, încearcă să mă salveze:

* A naibii dichiseală! Nimeni nu pică pe spate când vede pe invitație rânduindu-se cu țoalele – vei sfârși fie ca singura persoană îmbrăcată la patru ace, fie ca singura îmbrăcată obișnuit. Sau o vei da în bară magistral, pierzând o dimineață întreagă și 200 de lire în atelierul de închiriat costume al Teatrului Național, pe unde au trecut deja toți invitații de la petrecere, căutând coarne de drac sau măști cu mutra prințului Charles. Și încă o întrebare: ce mama mă-sii faci când ești costumat în Omul-păianjen și te trece pântecăraia?

** Chiar și-n zilele bune, medicii sunt un public antipatic, iar poveștile despre idioțenia unor pacienți sunt precum antibioticele: își pierd eficiența la populațiile supraexpuse medicamentului.